

ELEGANTISSIMORVM
EMBLEMATVM
CORPVSCVLVM
LATINIS BELGICISQVE VERSIBVS
ELVCIDATVM.

VER SAM E L I N G
VAN UYTGELEE SENE
SINNE - B E E L D E N
MET LATYNSE EN NEDERDUITSE
VERKLARINGEN IN RYM.



TVNDAMVS. DVM FEREVUM CANDET

LUGDVNI BATAVORVM

EX CHALCOGRAPHIA PETRI VANDER AA, Bibliop.



SUBITO MUTABILE COELUM EST.
Quae nunc puppis arat coelo tranquilla sereno
Aequora, mox ventis obruiturque mari.

'T KAN SCHIELYK VERKEEREN.

*De zon die't schip vol gunst bestraald,
Door storm het hoofd haast onderhaald.*



ADEO A TENERIS ADSUESCERE MULTUM EST.
Sis licet usque potens, Natura evertere mores
Consuetudo tuos ast aliquando valet.

DE OPVOEDING IS VAN GROOT VERMOGEN.
Zoo als men wind en huis-hond wende,
Men haast uit hunne driften kende.



REI DOMESTICAE CURA, AMPLISSIMA UXORI GLORIA.

Hanc sat magnificam sibi palmam vindicet uxor,

Vt curet gnava sedulitate domum.

HUISLYKHEID IS 'T VROUWEN KROON CIERAAD.

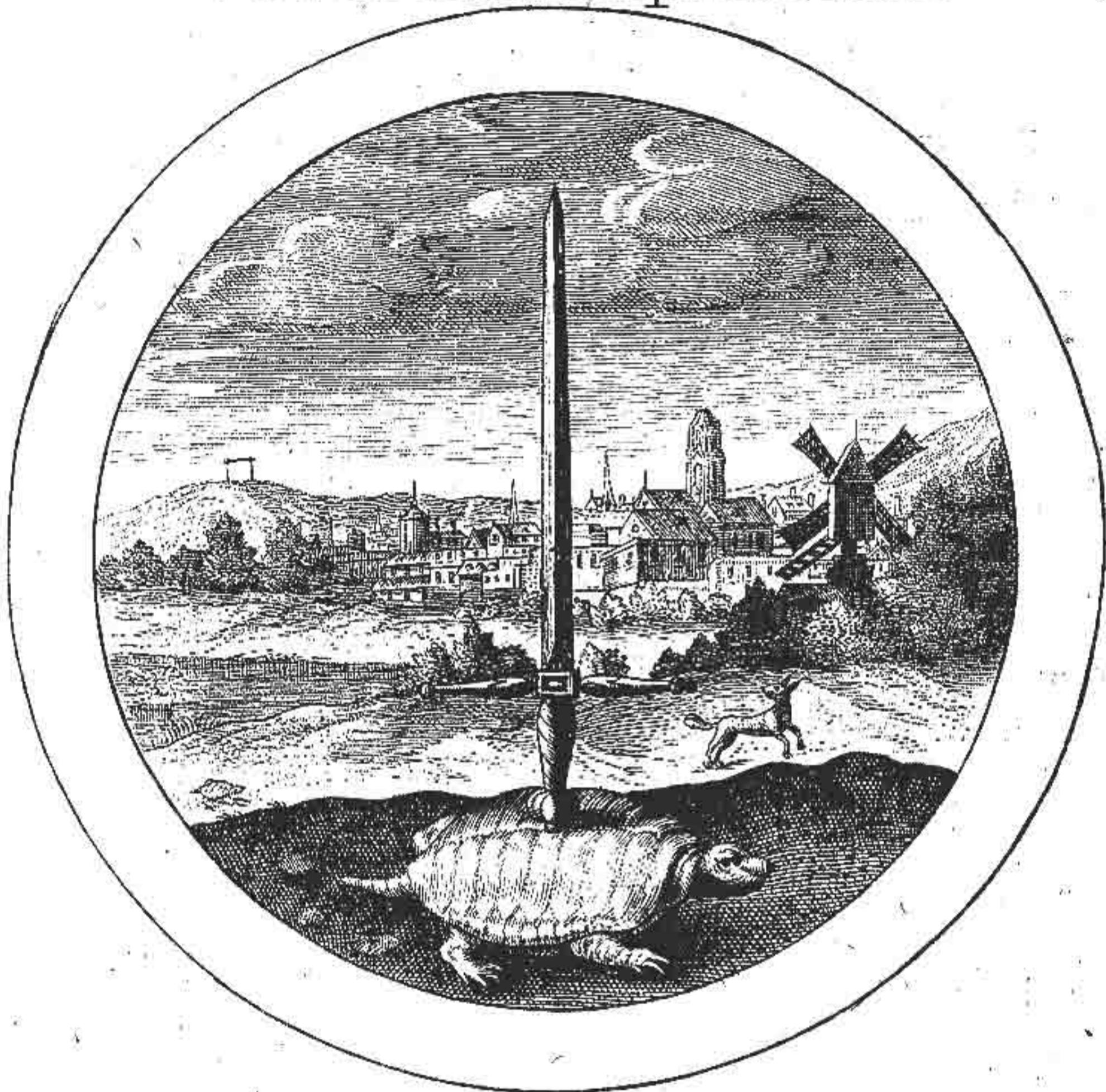
Wat kroon zoo om een vrouw te cieren,

Als 't eerstig vredzaam huis bestieren.

LENTO GRADU ITUR SECURE.

Festina lente. Cui praeceps profuit unquam
Cursus? at interitum saepius ille dedit.

5



DIE LANGZAAM GAAT, GAAT ZEEKER.

Wie veiliglyk zich wil gedragen,
Moet nimmermeer te schielyk jagen.



MEDIUM TENUERE BEATI.

In medio fixisse gradum, pulcerrima virtus:

Vltra tendentem certa ruina manet.

MIDDELMAAT HEEFT VASTE STUTTEN.

Wie hooger klimt als middelmaat,

Heel licht door topzwaarte overstaat.



PREMIMUR PONDERE QUISQUE SUO.

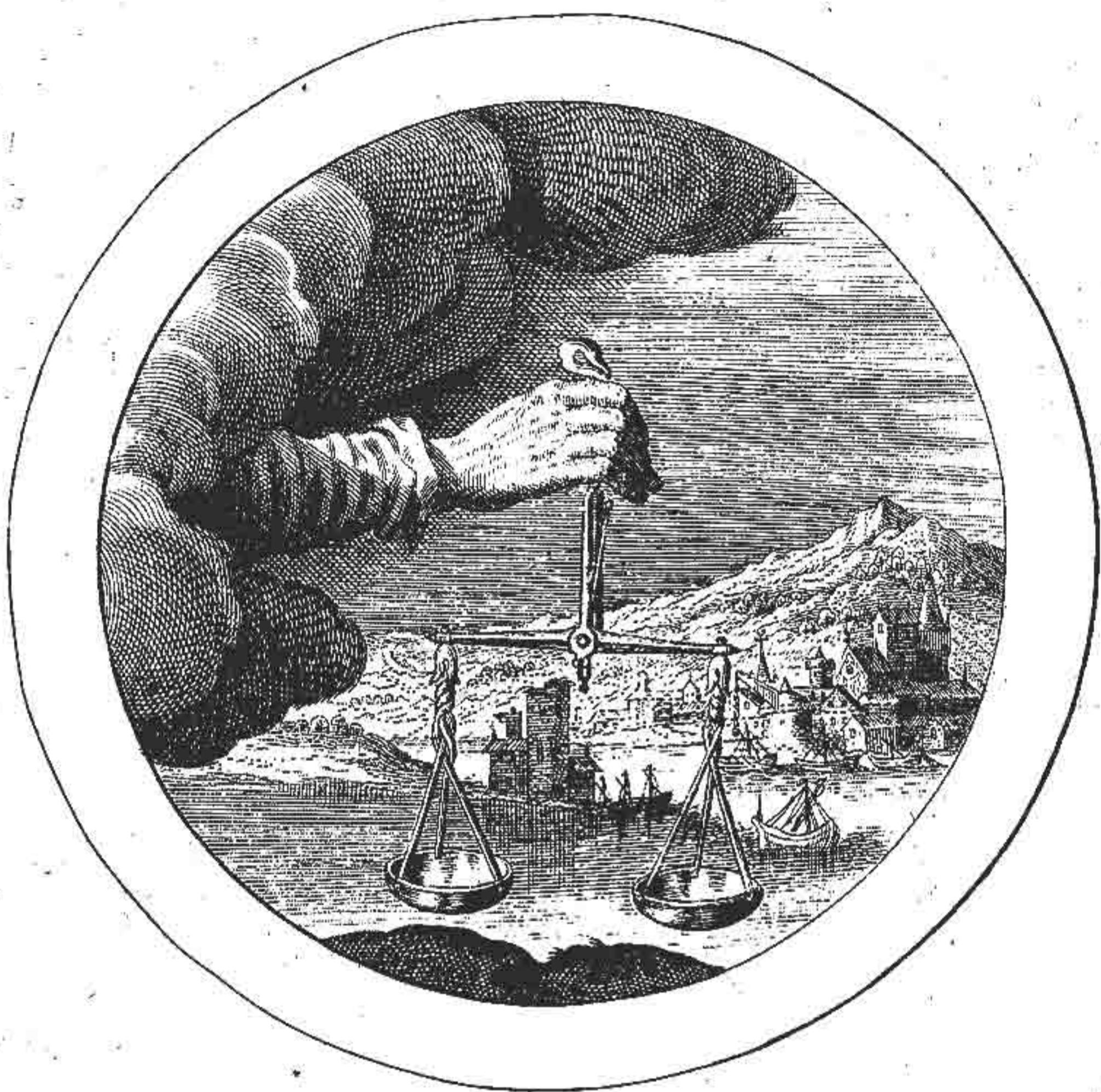
Nil non mole aliqua fecit Natura gravatum:

Mortales premimur pondere quisque suo.

ELK DRAAGT ZYN EIGEN LAST.

Wat mensch dien eigen last niet drukte.

Wien's nek niet raak voor't slaafjuk bukte?



SUUM CUIQUE TRIBUE.

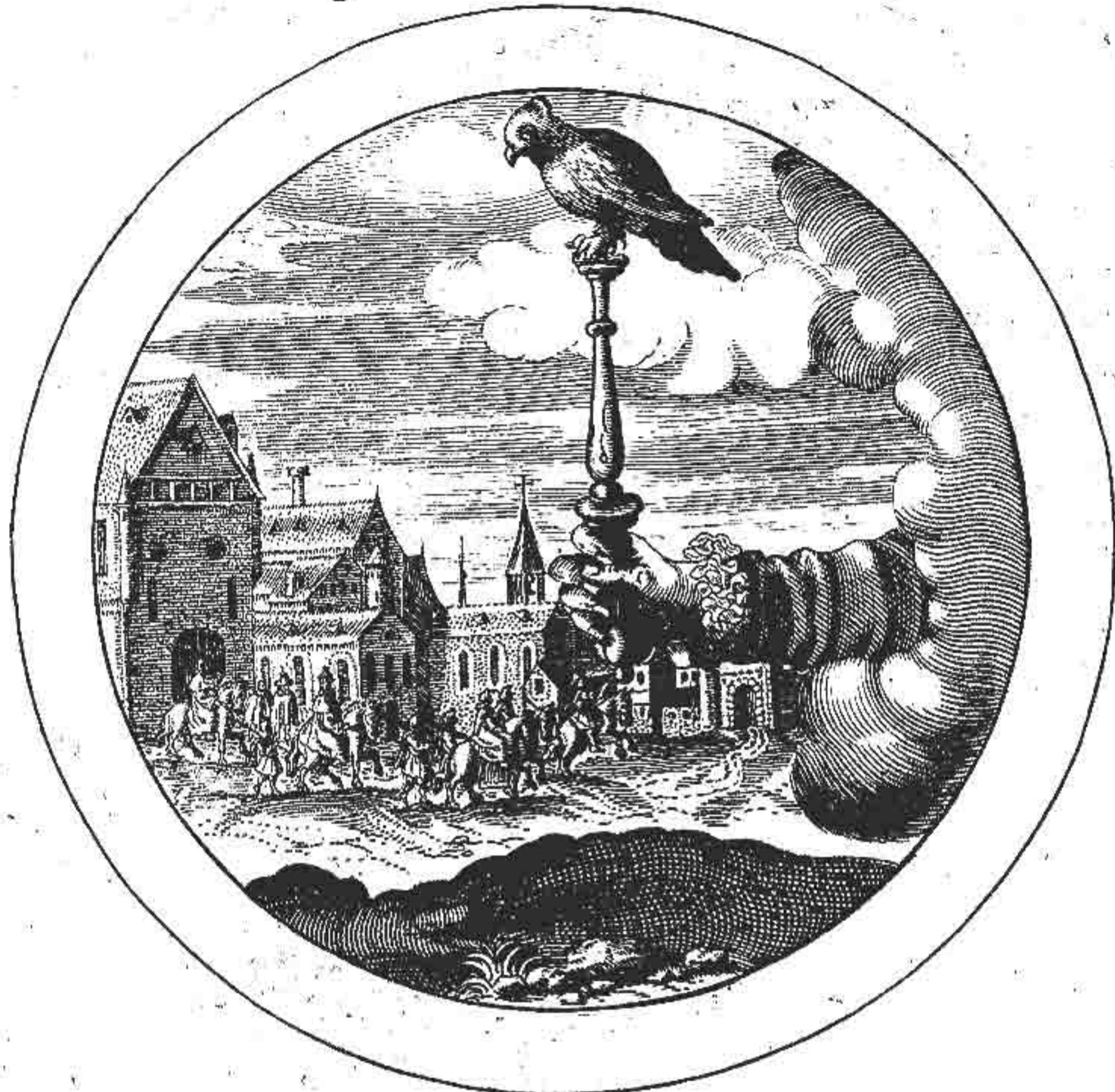
Aequum, cerne, levi momento distat iniquo:
Ad leges aequi dirigat omne manus.

IN ALLES IS D'EVENAAR TE HOUDEN.

Die mensch heeft wi'st gerustsie leeven,
Die elk naar recht het zyn kan geeven.

METUE SUBLIMIA.

*Stas in praecipiti, qui sceptro inniteris; illinc,
Ni circumgestes lumina mille, rues.*



STEILTE IS GEVAARLYK.

*Wie op den Ryksstaf't lyf wil wagen,
Moet zich voor al voorzichtig dragen.*

PLANIORA SUNT COMMODIORA.
Ne nimium ad scendas, non sunt sublimia tuta:
Quae minus est praeceps, aptior illa via.



DE MINSTE STEILTE GEMAKKELYKST.

*Het Slekje dat zyn huys mee draagt,
De minste steilte 't best behaagt.*



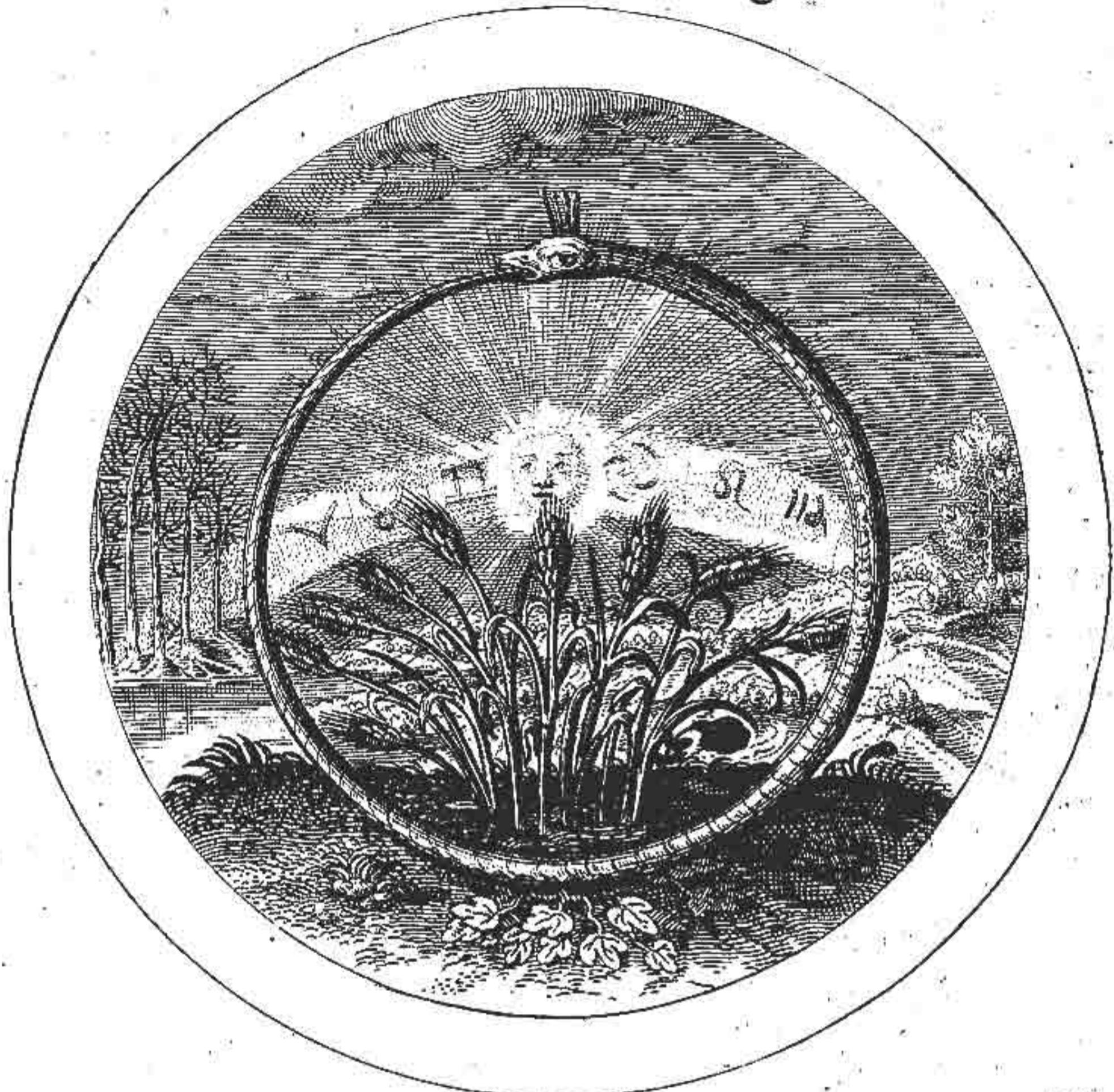
LABORE ET COELI FAVORE .

*Et Phoebo et manibus cultricibus exit in altum
Surculus: alterutro deficiente perit.*

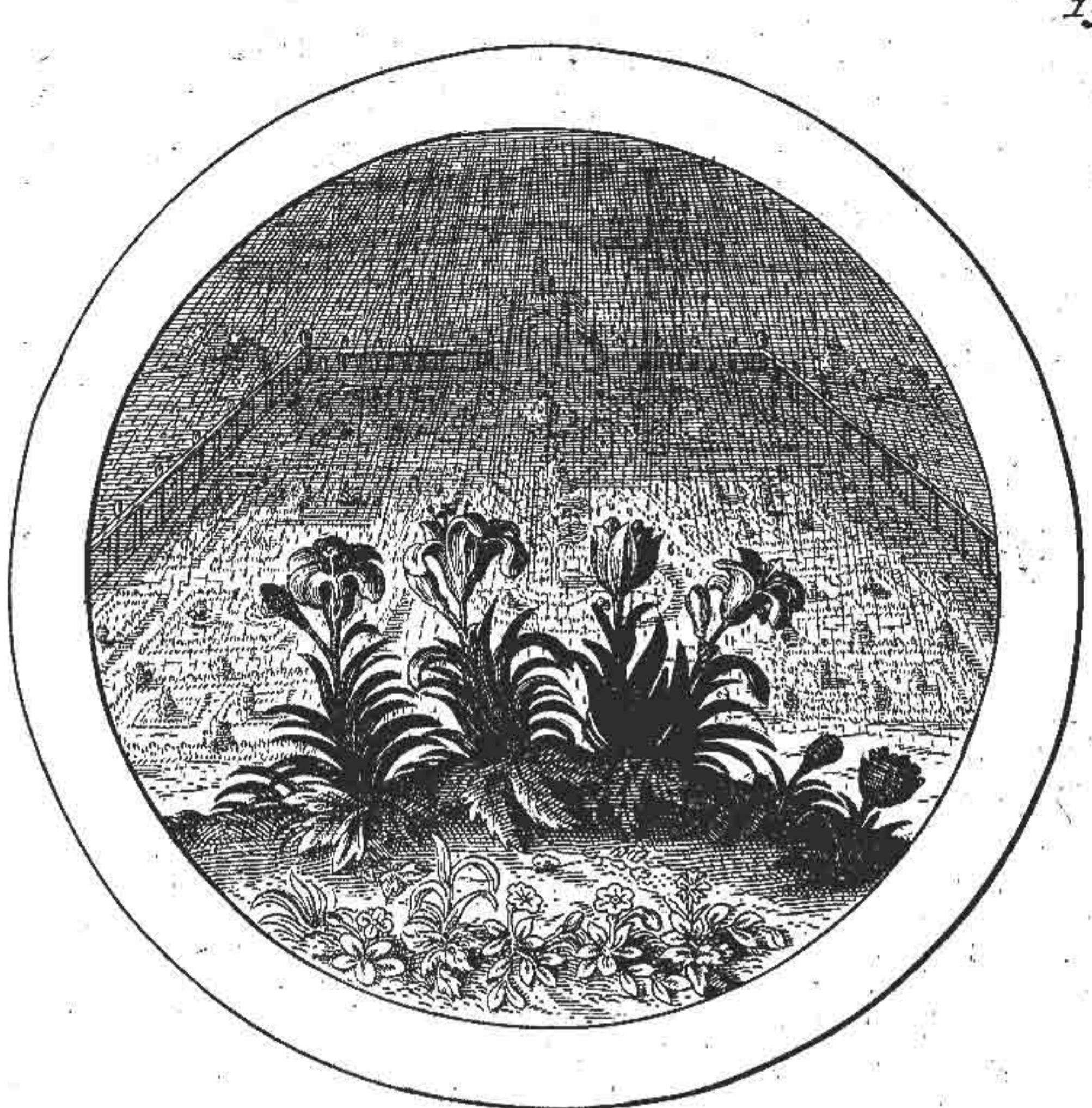
DOOR ARBEID EN ZEEGEN .

*Den telg die's hemels glansch besraalde,
Haast schaduwryk vol vruchten praalde .*

FOVENTE COELO PROVENIUNT OMNIA. 12
Ridet ager, plenisque seges turgescit aristis,
Descendit coeli dum favor irriguus.



'S HEMELS INVLOED MAAKT ALLES VRUCHTBAAR.
*Al't aardryks vruchtbaarheid een kracht,
Word van des hemels gunst verwacht.*



FERTILIOR IMBRE RIGATUS AGER.

Irrorat terras pluvio dum Jupiter imbre,
Nil non in terris fertilitate viget.

REEGEN BAARD ZEEGEN.

Die's hemels reegen mild besproeid,
Ter voller bloei en grootheid groeid.



ABUNDANTIA GRATIAM POSTULAT.
Si tibi sit coelo data dives copia rerum,
Auctori veniat gratia digna Deo.

OVERVLOED EISCHT DANKBAARHEID.
*Gelukkig die door de overvloed,
 Gebragt word tot het hoogste goed!*

25

OMNIS FORMA CADUCA
Ad radios primi floret rosa splendida solis;
At moriens flectit sole cader ite caput.

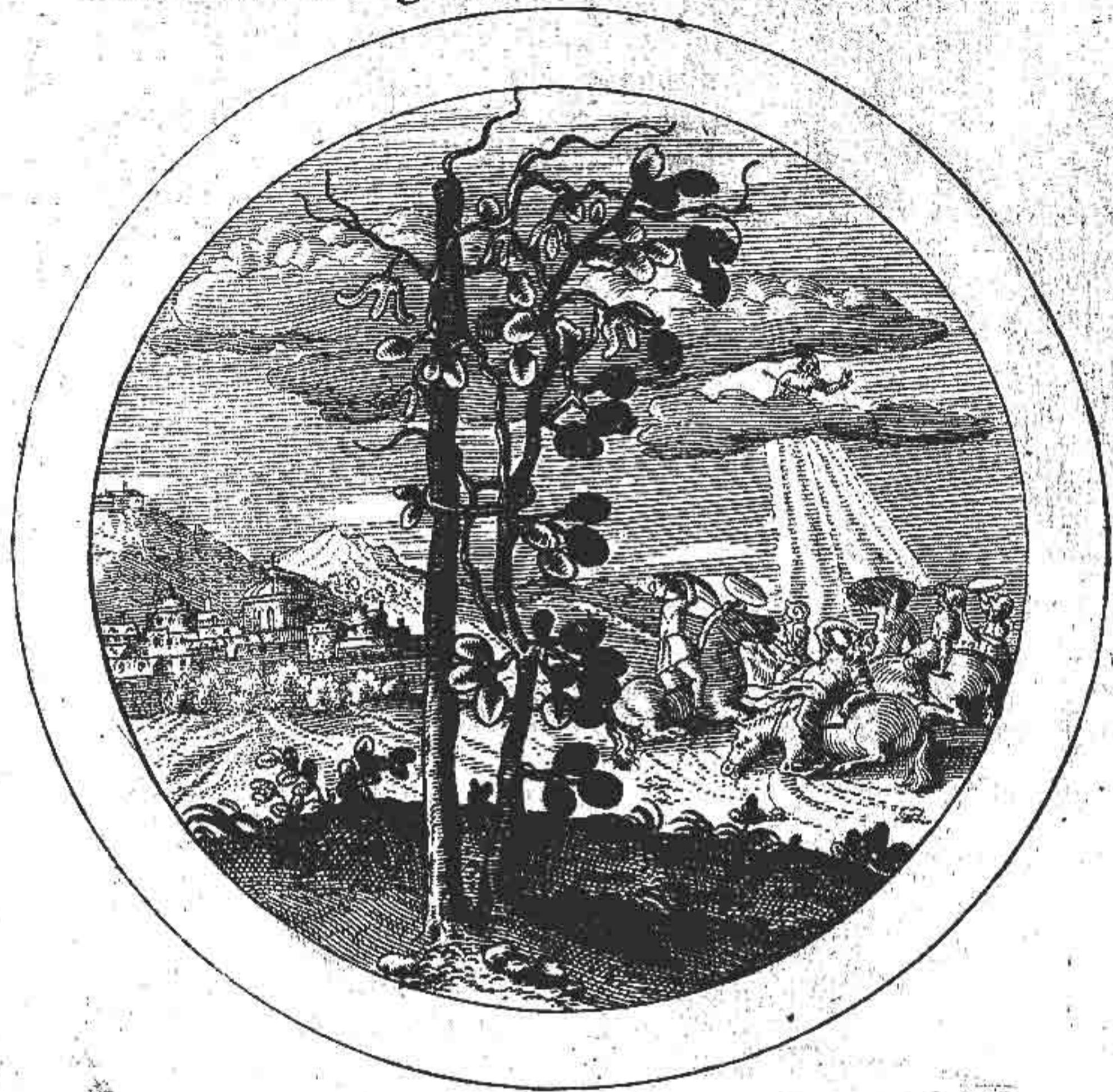


GEEN SCHOONHEID RESTENDIG.

*De roos van't morgen licht bescheen,
Is vaak ter avond zon verdoveen.*

VIS COELI SUFFICIT UNA.

Sponte sua umbroso stat vitis palmita: dextrae
Non cultricis eget, quod sovet aura Dei.

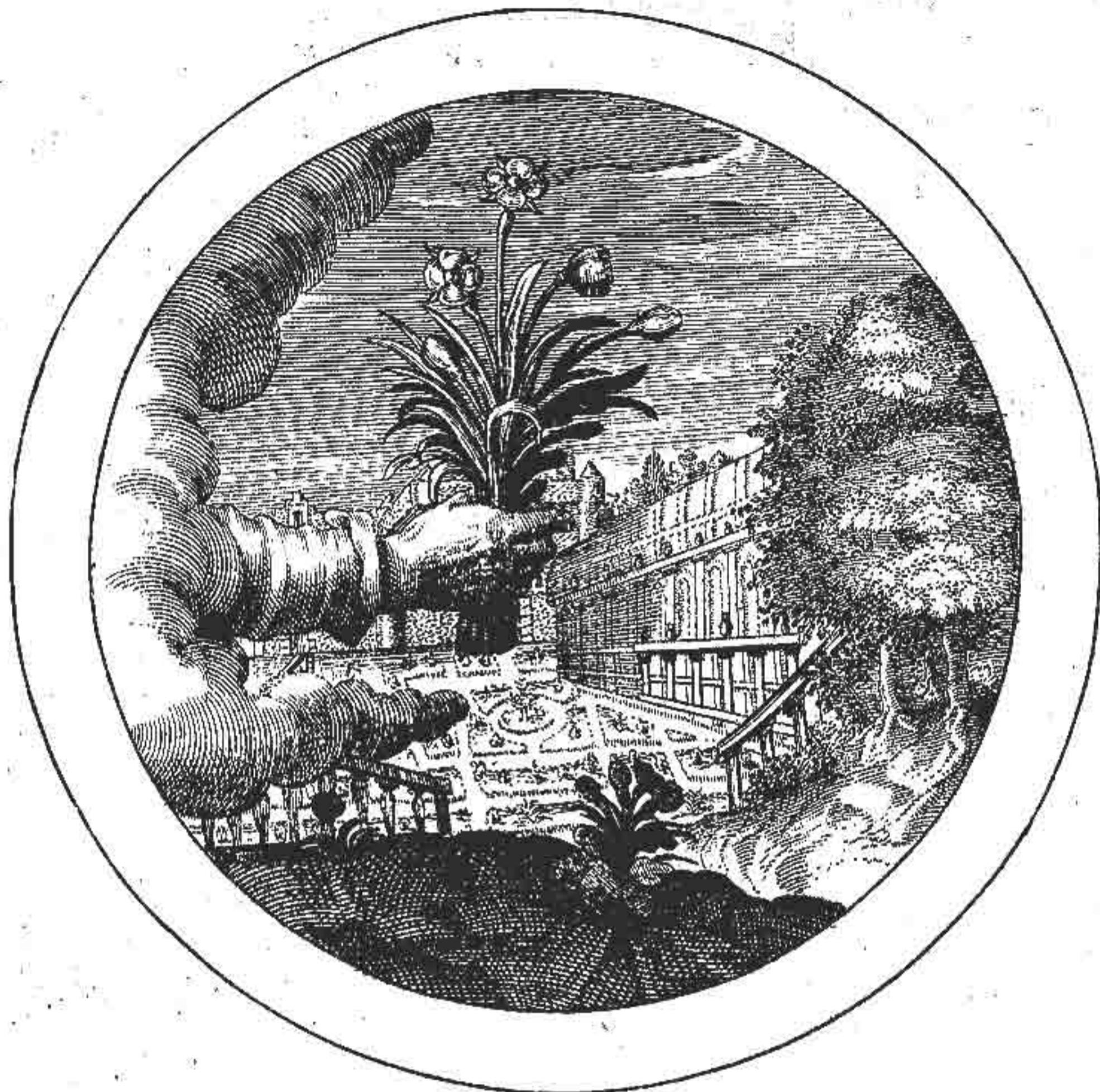


GODS KRACHT VERANDERD ALLES.

De wilde wyngaard vruchten draagt.

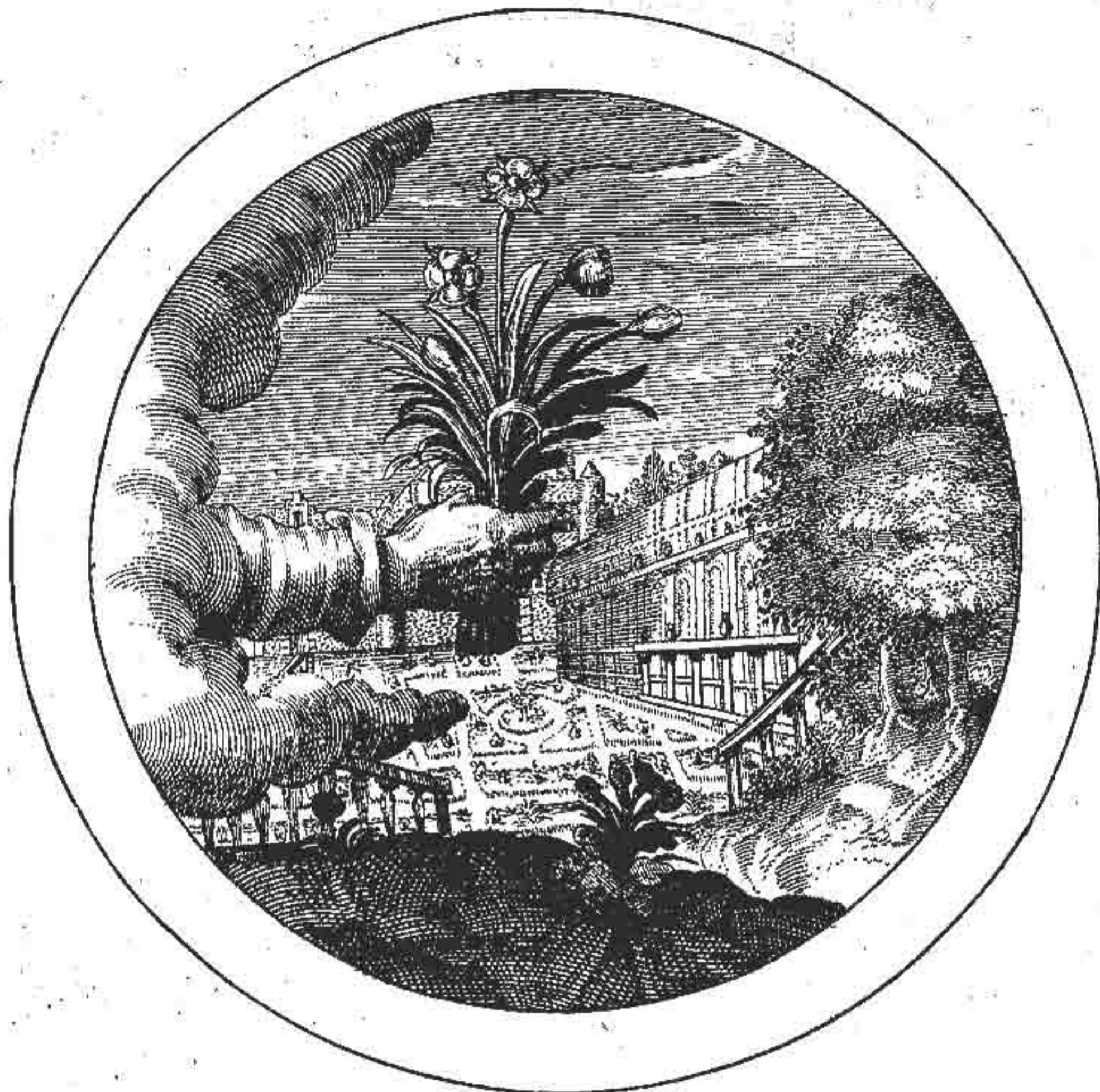
Als t Gods genaden kracht behaagt.

TRANSIT MOMENTO GLORIA MUNDI. 17
Decerpti floris subito succusque colorque,
Et modo quae fuerat, gratia tota fugit.



'S WERELDS SCHOON VERWELKT HAAST.
De bloem van wortel sap onthloodt,
Haast van zijn verf en glansch verschoot.

TRANSIT MOMENTO GLORIA MUNDI. 17
Decerpti floris subito succusque colorque,
Et modo quae fuerat, gratia tota fugit.



'S WERELDS SCHOON VERWELKT HAAST.
De bloem van wortel sap onthloodt,
Haast van zijn verf en glansch verschoot.

OMNE NIMIUM VERTITUR IN VITIUM.

Cui tempestivus sit Phoebus, prospera crescit
Arbor; at immodicis aestibus usta perit.



TE GROOTEN HITTE VERZENGT.

Daar Febus glansch te hard op schynt,
Ligt op zyn stam of steel verquynt.

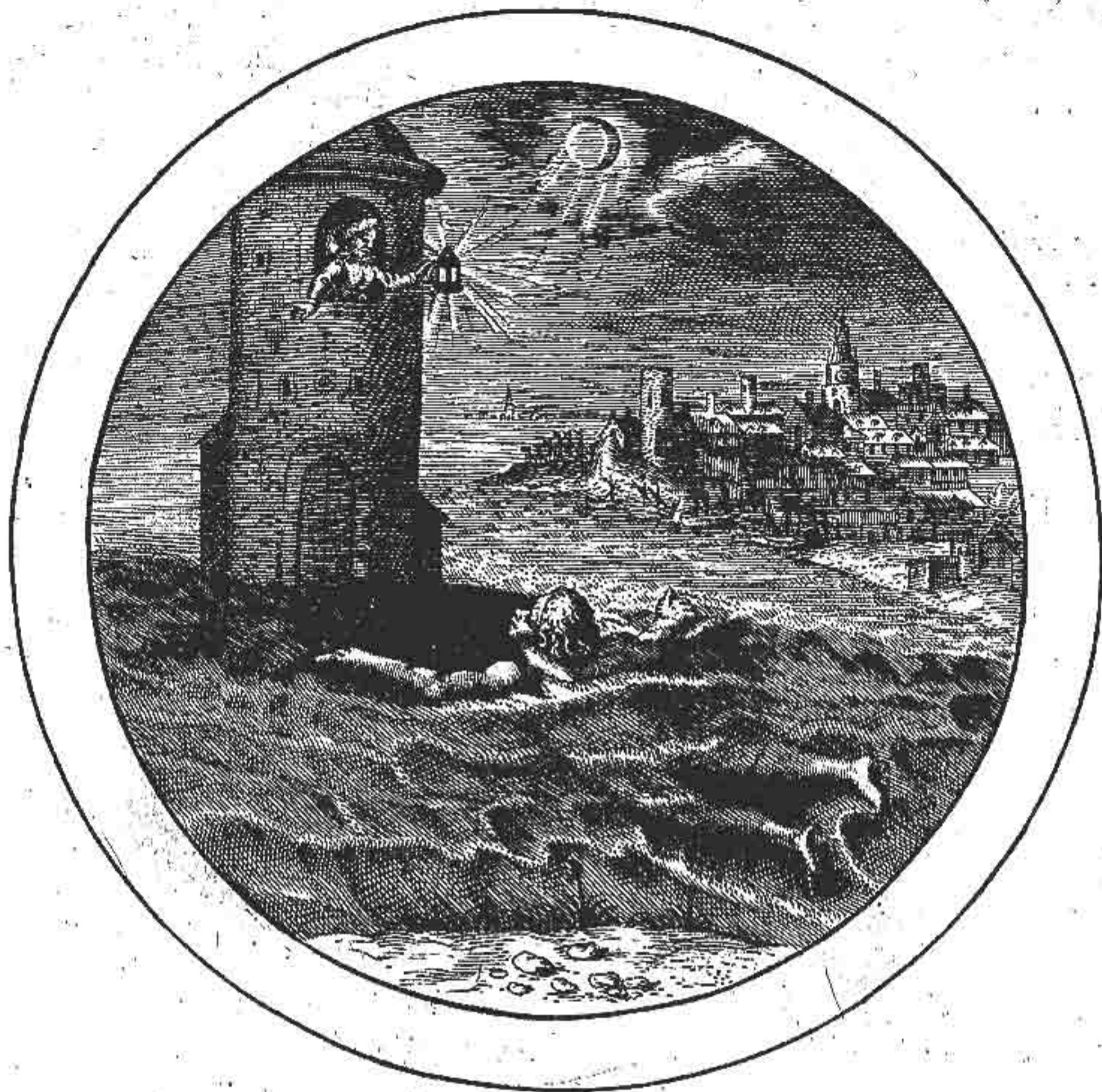


NUCLEUM ESSE QUI VULT, NUCEM FRANGAT.

*Nil pulcri patet ignavis. Labor omnia praestat:
Non apis absque ullo mella labore legit.*

GEEN ZOET ZONDER ARBEID.

*Door noeste vlyt word't zoet verkregen,
Dat ons toediend Gods milde zeegen.*



NON MORTEM FORMIDAT AMOR.

Ne Borean, hyememque, et saevas sentiat undas,
Qui calet in cupido pectore, praestat amor.

LIEFDE KEND GEEN GEVAAR.

Voor zee, of nacht, of toorngevaart,
De liefde nooit haar krachten spaart.



NON OMNIBUS AEQUA SORS VENIT.

Non eadem fati vis summis instat et imis:

Saepe quod excelsum est missa sagitta ferit.

ALLES HEEFT NIET 'T ZELVE LOT.

De boog schiet meest den pyl op't wit,

Dat heerelhaog verheeven zit.



QUANTUM QUISQUE TIMET, TANTUM FUGIT.

Pernices addit pedibus timor anxius alas,
Et facit ut cursus sit levis usque labor.

VREES DOED VLIEDEN.

Wie vlucht niet voor een Gods geweld.
Wie word niet voor zyn kracht onsteld?

IUSTITIA CERTISSIMUM HUMANARUM RERUM PRAESIDIUM.

Praesidium, column, certissimaque ancora rerum,

Fas est: nec mundum jura perire simunt.



'TRECHT DE GROND ZUIL VAN ALLES.

't Recht doed de wereld staande blyven:

Doet Vorsten heerschappij beklyven.



RELIGIO PUBLICAE SALUTIS PRAESIDIUM.

Gens felix, justos coelo quae solvit honores;
Nititur hoc fulcro publica tuta salus.

GODS DIENST DE GROND ZUIL VAN'T LAND.

Nooit zag men't land in puin gedoken,
Daar de altaar vuuren stadiq smoken.

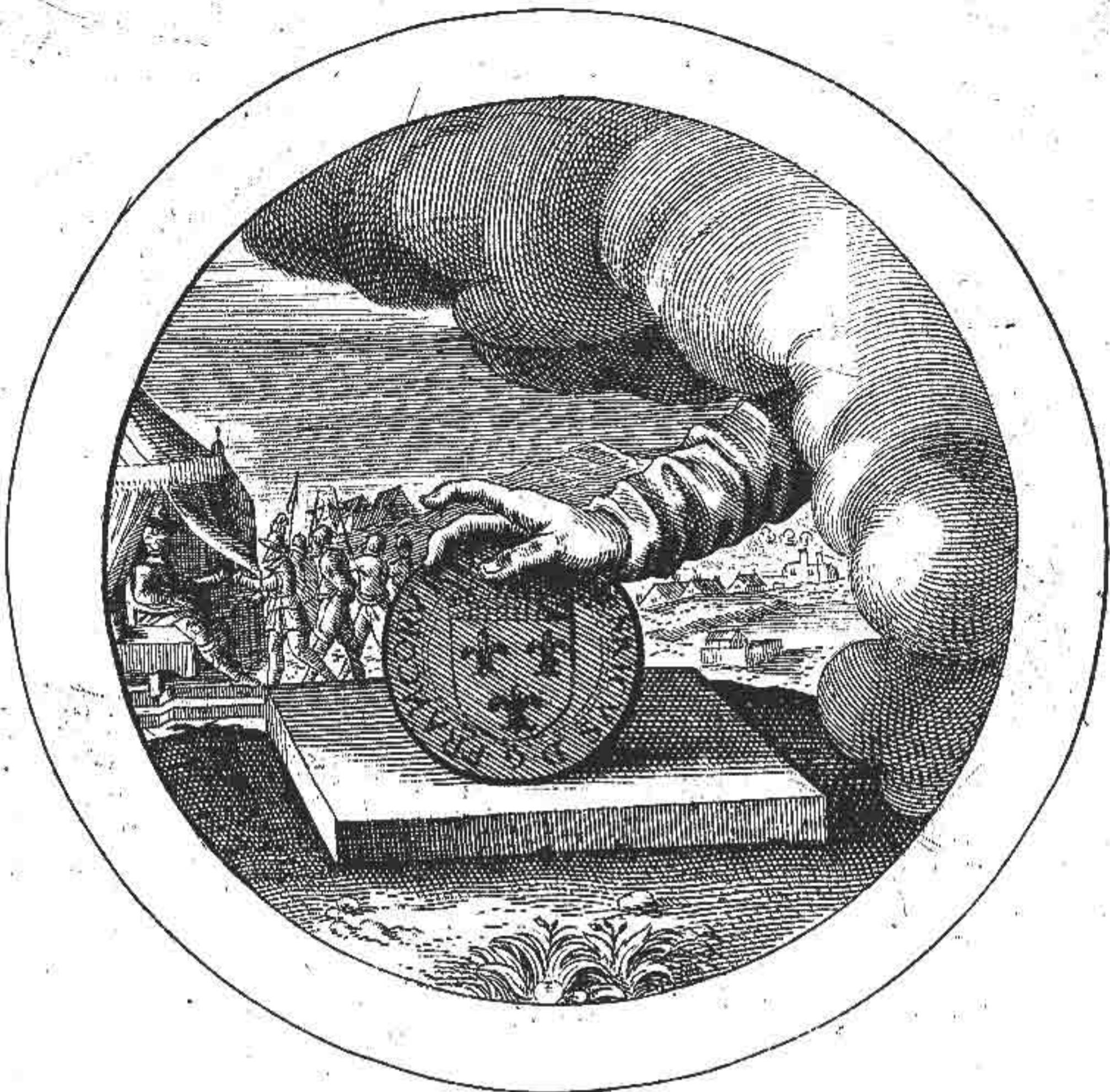


AEQUALE JUS, AEQUALIS POTESTAS.

*Aequo jure valet quaevis aquata potestas:
Hocque minus juris, quo minor ensis, erit.*

GELYKE MAGT, GELYK RECHT.

*Gelyk van magt, gelyk van deegen,
Heeft vaak 't gelyke recht verkreegen.*



PECUNIA SANGUIS ET ANIMA MORTALIUM.

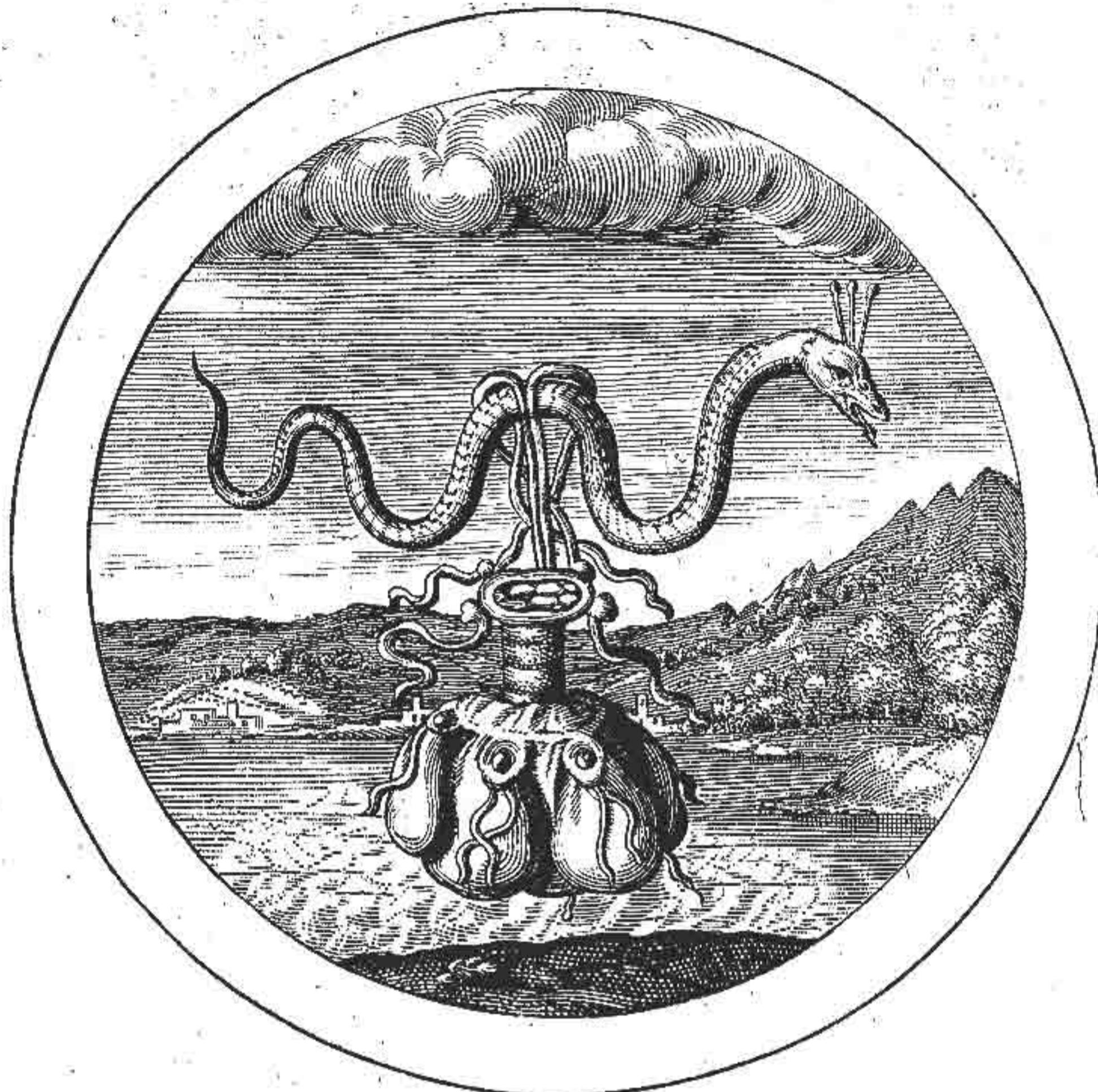
Quidquid habet mundus, regina Pecunia vincit.

Fulmineoque iotu fortius una ferit.

'T GELD' VERMAG ALLES.

't Geld houd den krygsknecht in zyn plichten,

Kan meer dan't dondertuig uit richten.



NON MINOR EST VIRTUS QUAM QUAERERE PARTA TUERI.

Nil juvat ingenti congesta pecunia acervo,
Ni te servandi provida cura tenet.

'T GELD EISCHT VOORZICHTIGHEID.

Die groote schatten over spaart.

Zie wel hoe hy zyn hert bewaart.



ASTU DOMATUR VIOLENTIA.

Quid ruis, immensis, Leo, fretus viribus: ecce,
Frus tra es: plus astus ingeniumque valent.

MEER DOOR KONST ALS KRACHT.

Door konst word leeuwen kracht getemt;
Door't goud raak deugd en moed gestremt.

VIRTUTE SUPERATUR DOLUS.

Eludit virtus artes heroa dolosas;

Strenuaque immotum dextra revellit opus.

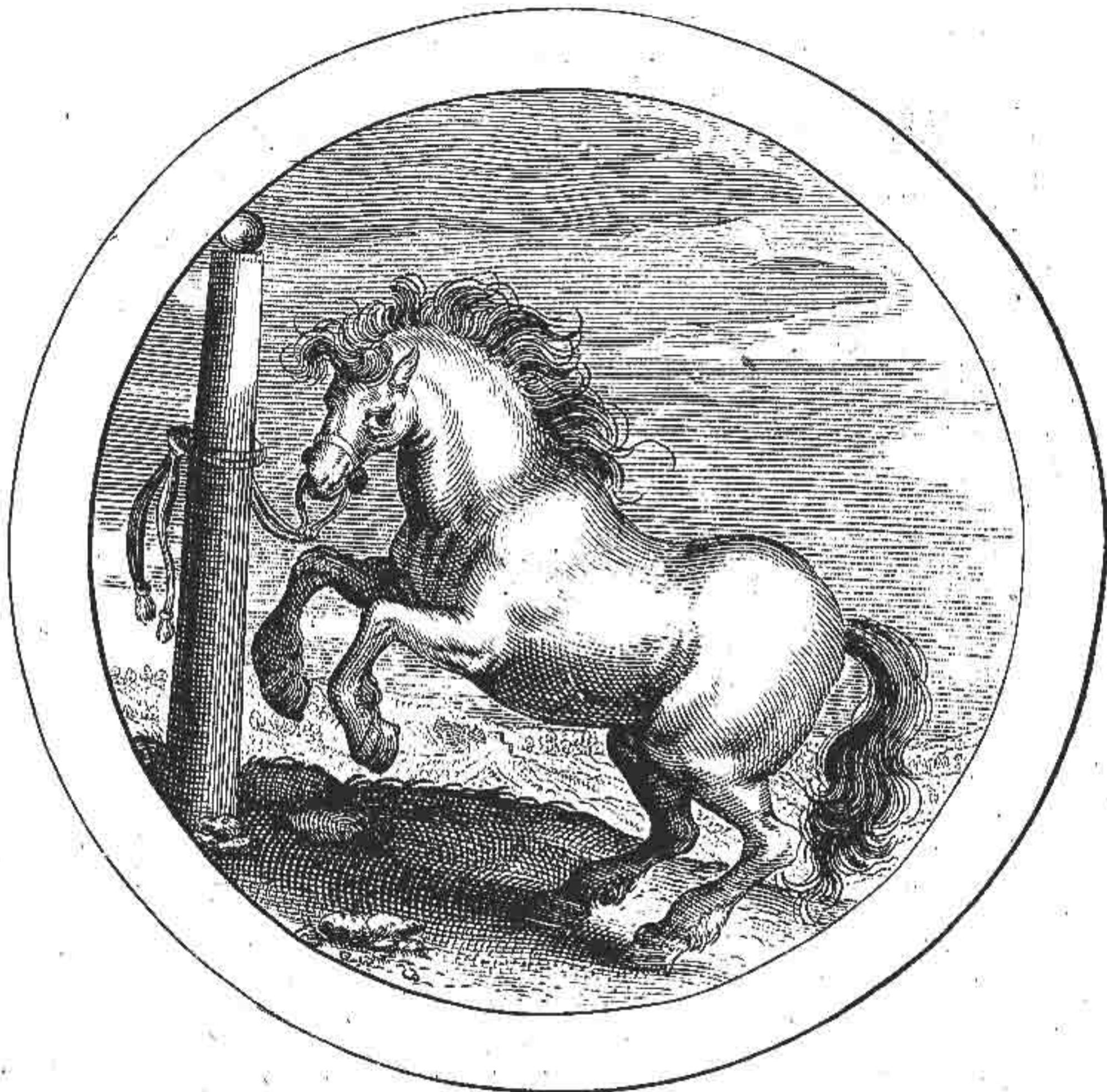
**STERKTE OVERWIND LIST.**

Geen list kan helden kracht besluiten:

Geen Poort of wal ooit kloekheid sruiten.

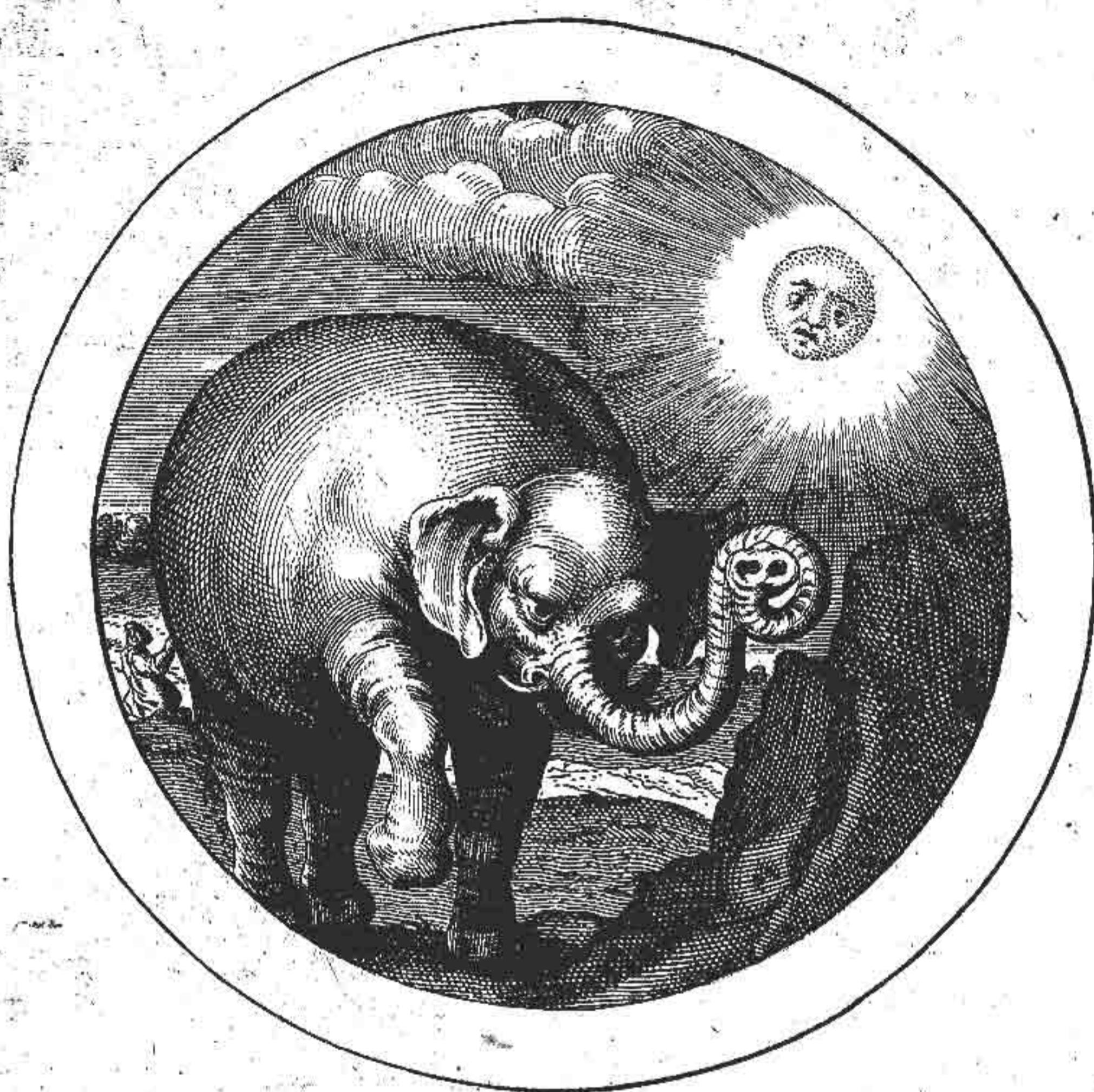
NIL NON DOMABILE.

Stet sonipes licet ore ferox; hunc fraena coërcen,
Currere conantem laxea pila vetat.



ALLES IS TE TEMMEN.

Of schoon het paard stamppeid en springt,
De zuil en toom zyn kracht bedwingt.



FORTITUDO LUCIS INDIGA.

Nil tibi strenuitas temeraria coecaque prosit;
At quae consilii lumine clara videt.

STERKTE HEEFT LICHT NODIG.

*De sterkte van den grootsten held,
 Ging staag met wijsheids licht verzaeld.*



NON VI SED TUTIUS ARTE.
 Non semper validae praestant munimina vires;
 Saepe ingens sola pellitur arte malum.

LIST VEILIGD VOOR GEWELD.

Verstand kan list zoo wel besteeken.

Dat zy het grootst' geweld kan breeken.



QUOD GEMINUM EST PLUS USQUE VALET.

Vnitae vires, et consociata potestas

Nil sibi non tutum reddit, et omne domat.

DOBBELE KRACHT VERMAG VEEL.

Daar dobbele magt bleef zaam verbonden.

Wiert zelden ramp of leed gevonden.



VNUM QUODQUE SUIS ARMIS MUNITUM.
Nil movet intrepidum saevi canis impetus aprum,
Quem tutum a morsu ferrea seta facit.

ELK KEND ZYN KRACHT.
De hond die't steekel zwyn aanbast
Word ligt door't scherp gediert' verrast.



ALIUD ALII FULCRO EST.

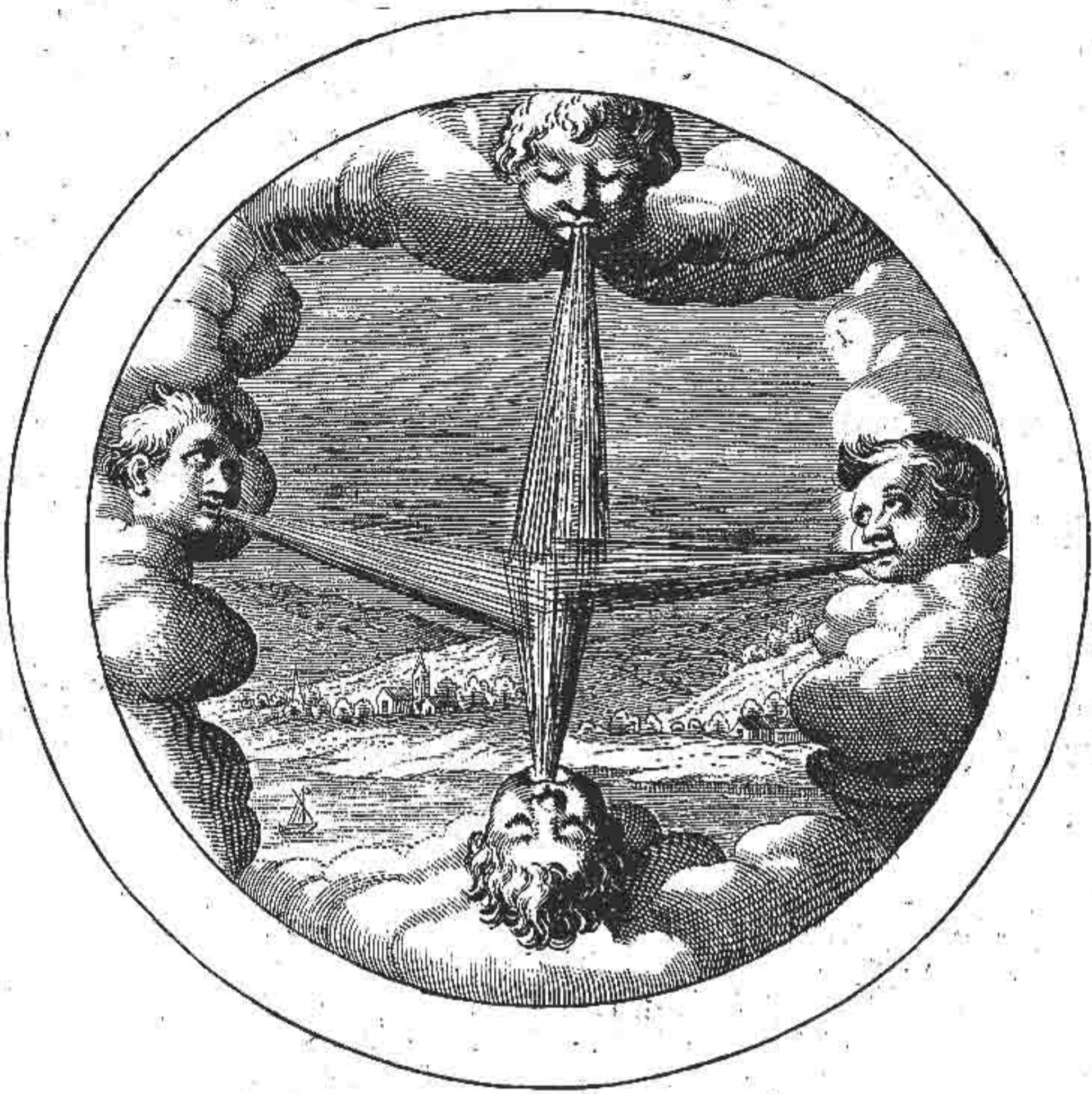
Fidus is est demum, qui nondum rebus amici.

Collapsis, vires subgerit ipse suas.

D'EENE KRACHT HOUD D'ANDERE STAANDE.

De vuurbaak half ter neer geslagen,

Voeld door de wind haar zwaarte schragen.



CONTENTIO AUGET VIRES.

Exacuit validas acris contentio vires:

Quodque ruit praeceps, fortius usque ruit.

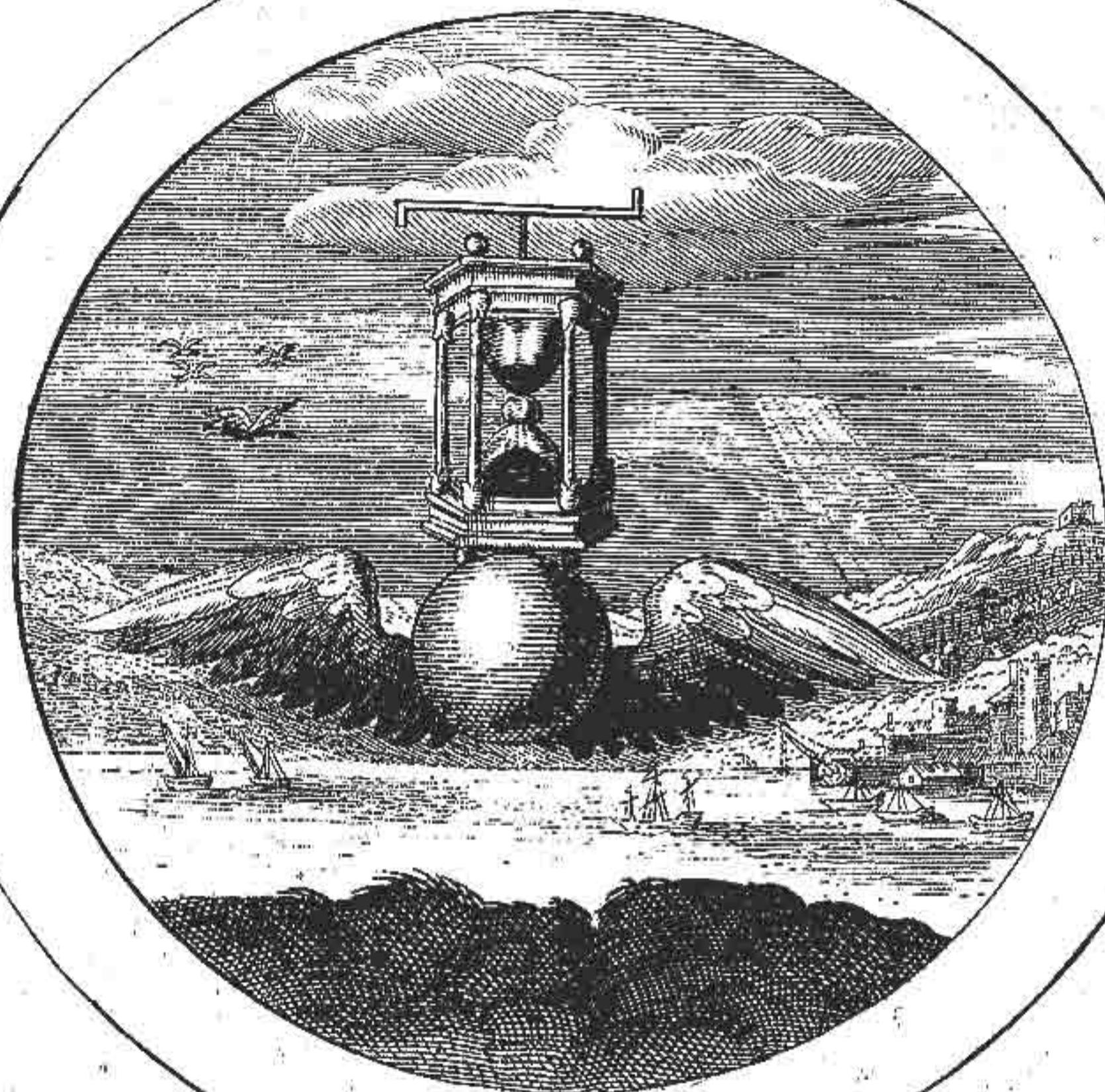
STRYD VERGROOT KRACHT.

Vier winden tegens een gedreven,

De grootste kracht en woede geeven.

AMBIGUIS ALIS MOBILIS HORA VOLAT.
Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis:
Et fugiunt fraeno non remorante dies.

38

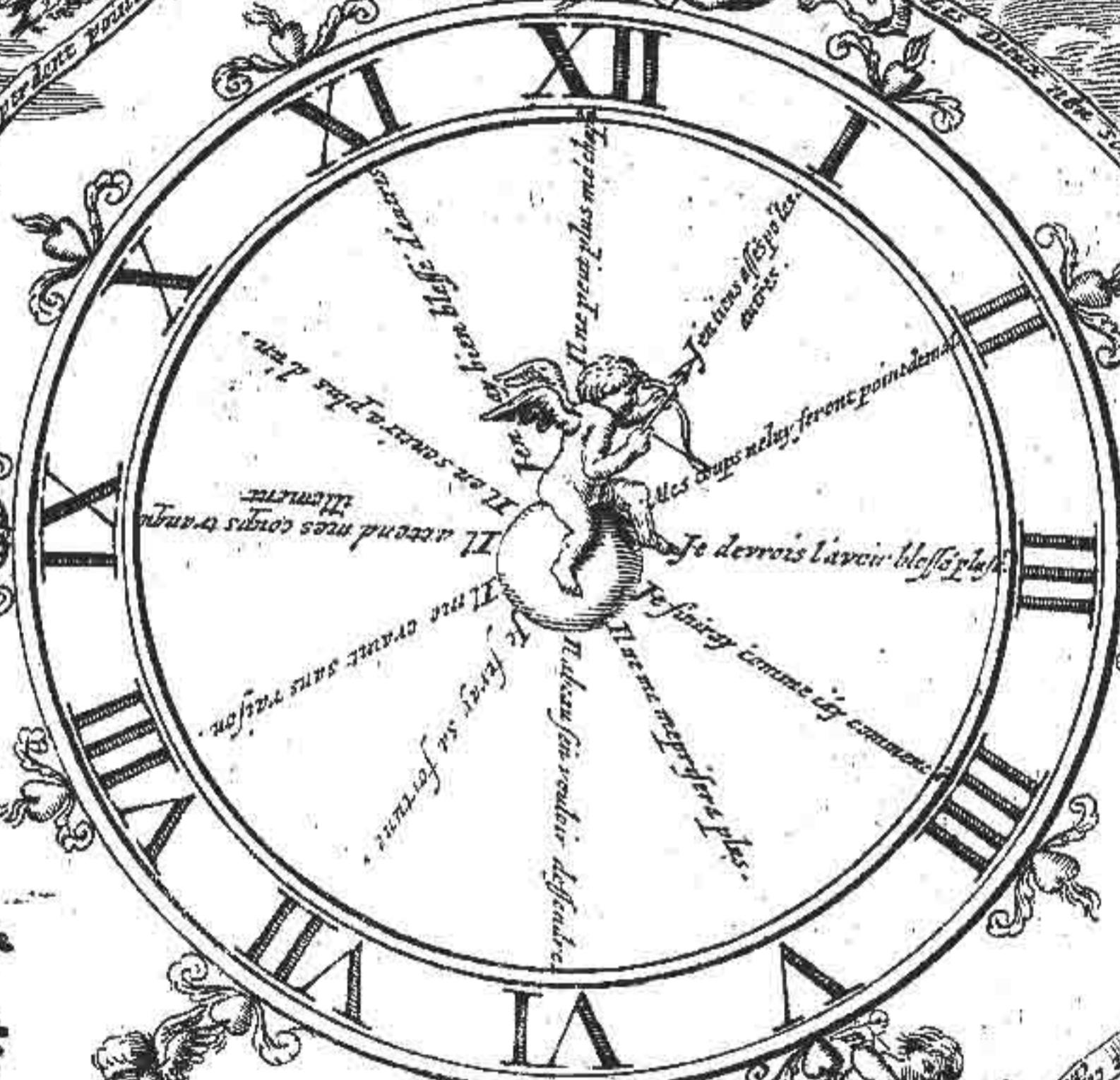


ALLES VERGAAT DOOR DE TYD.

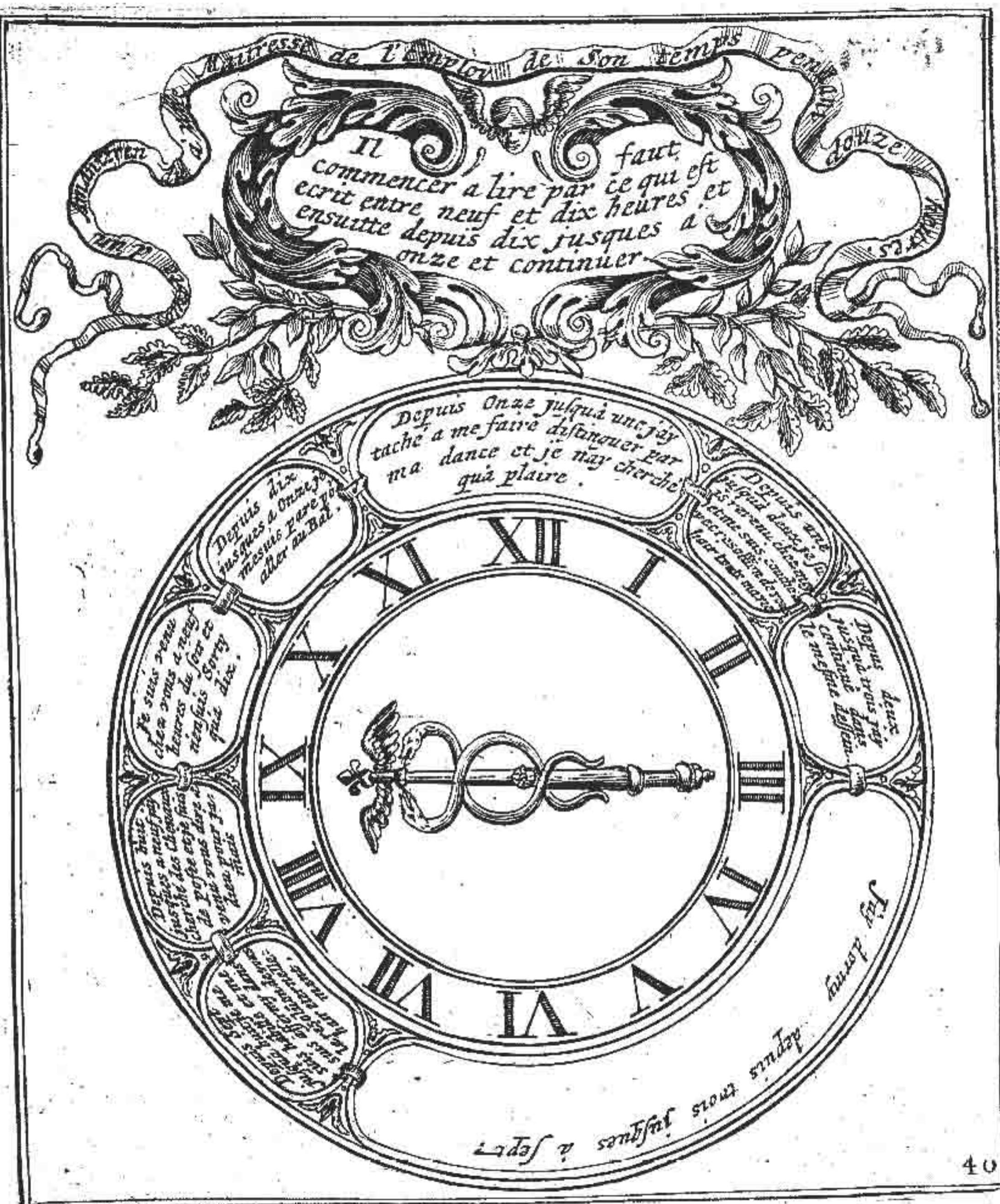
De tyd gerleugeld,t al vernield,

Wat's hemels geest op de aard' bezield.

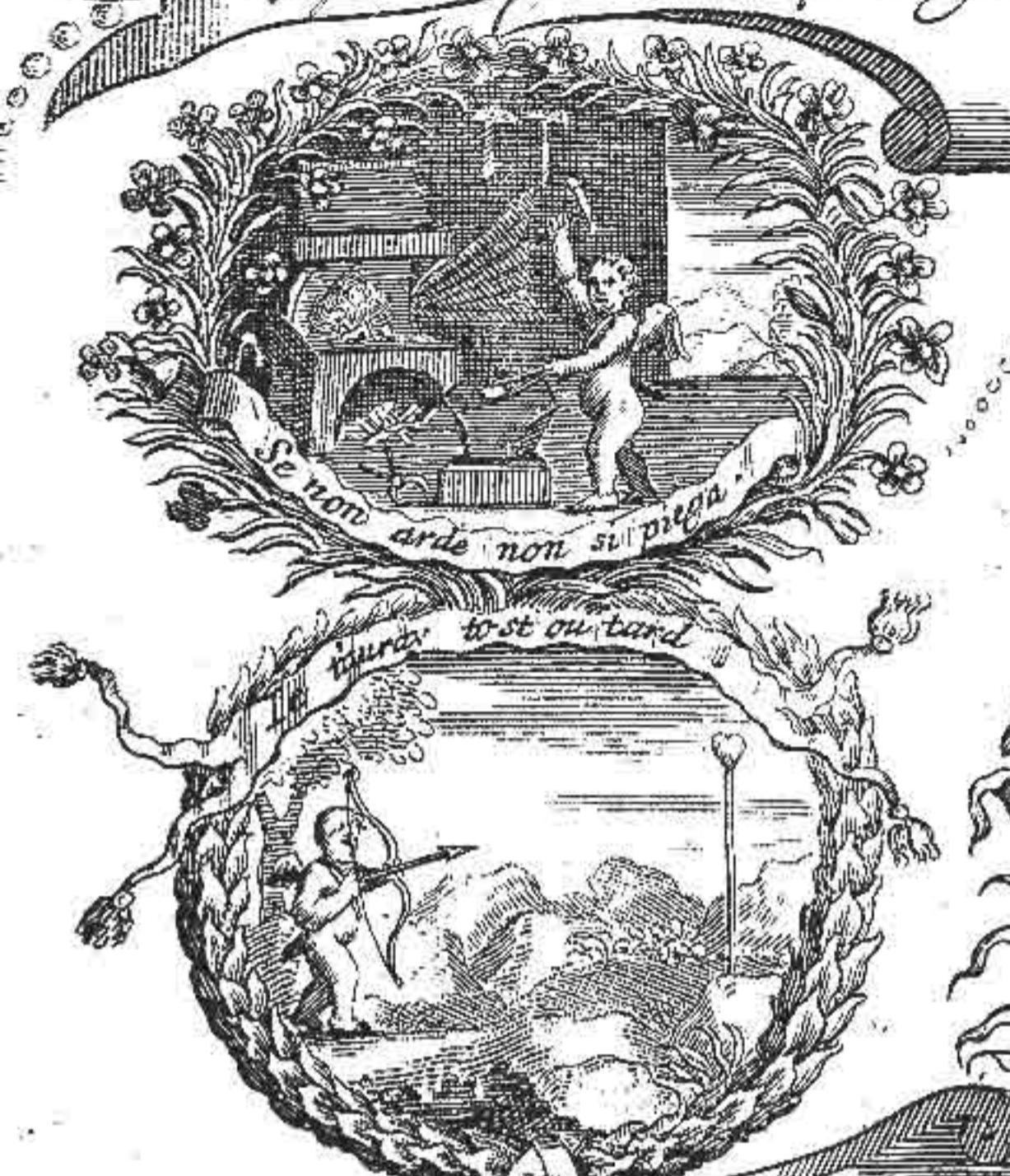
Horloge
de
l'Amour



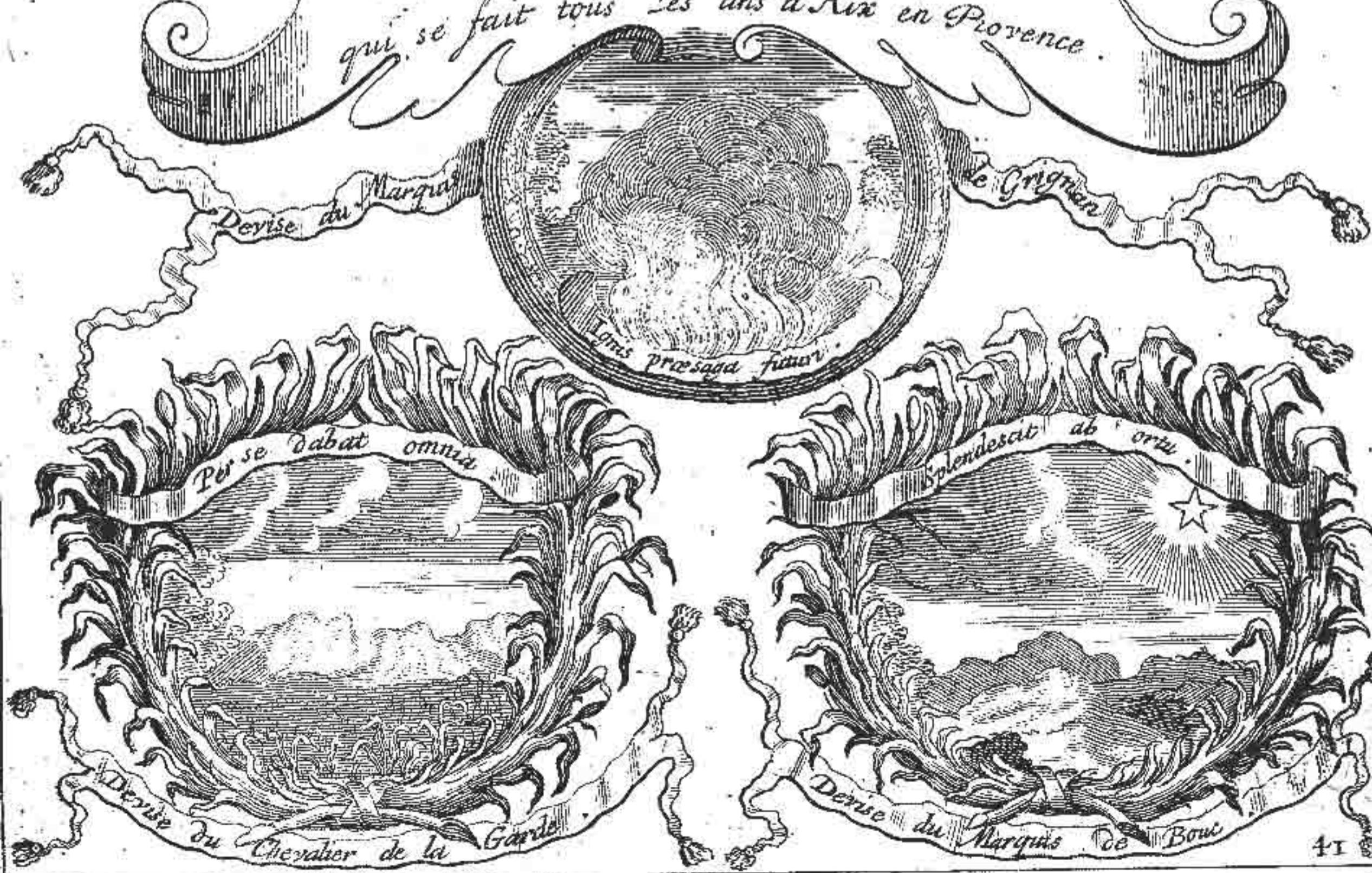
39



Emblemes de l'arc de Triomphe dressé pour la
Fête du Perroquet qui est fait tous les ans à Montpellier.



Devises dont on s'est servis
dans la Fête de la Bravade
qui se fait tous les ans à Aix en Provence.



FINIS.

TUTAM ME COPIA FECIT.

In medio luxu securam degere vitam;
Haec, si qua in terris, vita beata mihi est.



VEILIG IN WEELENDE.

Die mag zich recht gelukkig noemen,
Die veilig prikt in weelden bloemen.